

ACC. N.R. M. 10775: 1-5.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Sture Bäckström
 Härad: Ö. Göinge Adress: Värmdöcke
 Socken: Osby Berättat av: Jenny Ohlsson
 Uppteckningsår: 1948 Född år   i Osby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

H antverk.

s. 1-5.

Liesmeder sid 1, 4. Möbeltillverk-
 järn och stål köptes ning sid 4.
 hos järnhandlare sid 1. Trandmalkare
 Stålet måste bearbetas sid 5.
 innan det kunde an-
 vändas för liesmidet
 sid 2.
 Liestillverkning sid 2
 Liarna vara förredda
 med stämpel sid 3
 Liarna buntades
 samman sid 3
 Liarna såldes till
 återförsäljare sid 3

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 10775:1.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Min far och farfar var liesmeder
och bodde i Boary, Orby socken. Farfar
hette Ola Johansson och var en mycket
liesmed och likaså far Göns Olsson. Far-
far var 94 år, när han dog 1908, och far
var inte 70 år, när han dog 1911. De hade
en gård och idkade liesmedet på vintra-
na. Far hade 8 kor, 2 hästar och en 15-20
får och svin.

Järnst köptes hos Skjeredt Christen-
sons järnaffär i Orby och före honom
hos Jven Bengtssons järnaffär i Orby (det
var samma affär). Stålet köptes också
där.

Stålet var försänt i lämplig
dimension, utan far fick bära med
hänt och vagn etc. far mil med stålet.
Det sågs i Österbygd. Där var en

ACC. N:R M. 10775:2.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

fabrik, där de "röskite" släst, d. v. s. gjorde
det till lagom dimensioner. Till att lägga
i tilljämnet.

Tussdjan var med skovsten och
tråd en öppen känd till att elda i och
en blåsvåg till att blåsa med, på jämet
kunde bli het. Vidare fanns där många
stöd.

Jämet och släst hamrades till-
sammans. Färdt värmdes det mycket
skrytt och hamrades. Under tiden det
värmdes kastades lite grus på jämet,
och när de sedan slag på jämet slinkte
quistor runt omkring av gruset. På
hamra samman jämet och släst kallades
att väla samman. Under andra
angången (den var inte färre än de gjort
flera hundra tiänne) skulle liarna brea,

2

ACC. N:R M. 10775:3.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

3

d. v. s. smidas så de blev lagom breda
och fördolda med rygg. Sedan skulle
de rötas och slätbannas och till sist
härddas. Då skulle någon stå och dra
blåsälgen, och hela liden skulle bli gläd-
gast. Stämpeln skulle den doppas i vatten.
Stämpeln sättes på innan de var härda-
de. J. Ollerman Boary stod det på far-
liar och Cla. Johnson Boary på farpar.
Lidarna buntades in i buntar om
20 styck. Samma storlek skulle det
vara i varje bunt. De mindra lidarna
var 5 kvartars. De såldes till ättor för-
sägare. På somrarna var det en person
som var ute på marknader till grann,
annars såldes de dem till handlare i
hela Sverige, och de kom inte göra
så fort de beständes.

I Osby var gäst smedmeder. I
Simontorp fanns ett par smedjor, och i
Holma var först en och sedan två. Simon-
torpsarna hörde mycket till marknader
i Skåne och sålde där ^{på} särom, Kivik och Göbo.

Farfors smidde äret rent, och far
gjorde inte heller mycket annat. När
farfar inte smidde där, gjorde han knivar.
Färdsmiddar uttitt fick torparna utföra.
Diasmidet började i november månad
och höll på till midsommar.

En torpare Hans i Svärp gjorde
olika slags möbler. Han levde på 1880-
talet. Han gjorde sängar, soffor, bord,
stolar och byråar och sålde på mark-
nader, bl. a. brukade han resa till
Kristianstad. Han fick då laga härt-
skjut. Det var ett fattigt hem, för han

ACC. N:R M. 10775:5.

gick inte så mycket för möblerna.

Per Jansson i Asby gjorde handlar.

Han hade också ett litet lantbruk.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

5